

ACC. NR. 2458

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: Hjell Hagberg
Härad: FROSTA Adress: _____
Socken: S. RÖRUM Berättat av: Nils Olsson
Uppteckningsår: 1929 Född år 1854 i Bosjö kloster

Uppteckningen rör se REG.

Sid 16

Landskap: *Skåne* Socken: *S. Rönne*

Fullständigt namn: *Nils Olsson*

Född den *1834* på *Bryllsten, Skåne* (gård eller by)

i *Bryllsten, Skåne* (socken och landskap)

Yrke: *Lantbrukare* Bisyssla: *Espionage*

Bosatt å följande platser: *Bryllsten, S. Rönne*

Kon fr. Espionage till S. Rönne 1853 (socken, landskap, tid)

Bor nu *Malmö, S. Rönne* (gård eller by jämte postadress)

Faders namn: född

Moderns namn: född

Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet? b) mödernet?

Närmare upplysningar om släkten: (t. ex. inflyttning, yrken m. m.)

Sagesmannens barndom: (el. upptecknarens) (sysselsättning, syskon)

skolgång

Läsning:

(böcker, tidningar m. m.)

Resor:

Har sagesmannen sina hägkomster efter vissa personer? Vilka?

(el. upptecknaren)

Deltagande i föreningslivet:

Förtroendeuppdrag:

Övriga upplysningar:

Död den

(år och dag)

Ant. av

Dessa uppgifter ha insänts av:

Hjelm Hagberg

(namn och fullständig adress)

år 1929

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1.

Takgungor

Takgungor

De hade gungor i taket åt barnen, när dessa voro mycket små. Två stakar fästes på varsin sida av en takbjälke och en bräda placerades mellan stakarna till sits och ett svep sattes bakom ryggen till ryggstöd, samt en slå framför bröstet för att barnet ej skulle ~~falla~~ falla framlänges. På sittebrädan lades en dyna. När barnet började att bli litet större, gungade det av sig själv.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

21

Gångevagn

Gångevagn

När barnet var så stort att det kunde gå, gjorde man en gångevagn åt det. Det var en bräda med ett runt hål i lagom stort för att barnet skulle kunna stå i det med fötterna på golvet. Gångevagnen hade fyra ben med en trilla på och slår runt omkring. ~~KÖRRE~~ Barnet kunde alltså köra omkring på golvet.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVLoppesup

Loppesup

Somliga som voro galna ~~efter~~ efter fyllen, tog en sup
när de vaknade om nätterna. De kallade den för loppesupen.
Ett skåp stod alldeles vid sänggaveln och i det var fyllet
placerat, så att de lätt kunde nå det från sängen, när de
låg.

Frosty and

S. Brown S: m

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Uppm. Kjell Stigberg

Res. Mr. Olson

г. 1854 в Вольскотее

4

1929

Torska till frukostbiten

Torska till
frukostbiten

Kringvandrare, som ville ligga över natten på ett ställe, lät de somligstädes, torska på morgonen.

De steg då upp kl. två och fingo tröska till frukost.

Detta kallades att ~~trüska~~ " torska till frukostbiten",
och de fingo härför ligga över natten utan betalning.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5.

Göingar och slättbor

Göingar och slätt-
bor.

Göingarna har alltid ansetts ~~varra~~ vara illmariga
under det att de sagt att slättboarna varit ~~dumma~~ och
lättlurade och många historier gå om hur göingarna ha
lurat slättboarna.

En gång lurade göingarna slättboarna att köpa gråbönor
och så. De äro ju ett svårt ogräs. Det skulle bli en så
våldigt bra skörd, tyckte göingarna, och slättboarna gingo
i fällan som vanligt.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

6.

Klappa askan

Klappa askan

Juldagsafton samlades askan och klappades tillsammans och slätades, så att den blev jämn. Om morgonen juldagen såg de sedan efter, ~~VM~~ vem som skulle dö under det kommande året. Sågo de en fot i askan skulle någon av familjemedlemmarna dö, och de kunde även av fotens storlek och form se, vilken som skulle dö.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Julafton

Julafton

De skulle gå tre gånger runt huset motsols och tre gånger medsols julafton och därefter titta in genom fönstret. De skulle då få se, vem som skulle dö under det kommande året. Denne skulle de då få se utan huvud.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

8.

Knababacken

Knababacken

Det berättas att att den siste snapphanen här i trakten dödades på ett ställe, som kallas Knababacken. Det var en snapphanehövding och han hette Knabe. Backen har alltså blivit uppkallad efter honom. Vägen där går i backar upp och backar ner och den gör många tvära krökar. Några bönder eller soldater hade lagt sig i bakhåll här och överföll Knabe, som blev tillfångatagen och dödad. De togo och spåtsade honom på spjutet och naglade fast honom vid marken. Han fick sedan ligga så tills han dog.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9.

Guldkäppen

Guldkäppen

Skogvaktare Jönsson här i Mannarp hade den tron,
att det under snapphanetiden skulle ha stuckits ner
en guldkäpp ute i mossen. Han gick och grävde överallt
i sin mosse, men han hittade aldrig någon käpp.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2458

Häst efter döden

Häst efter
döden

Skogvaktare Jönsson i Mannarp, som dog för några
år sedan, trodde att han efter döden skulle bli en häst.
Han sade ofta, att han önskade att han finge bli något
annat än en häst. Om jag inte missminner mig, så var
det en bagarchäst, som han hade för sig att han skulle
förvandlas till efter döden.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

11.

Dödsfall

Dödsfall

Om två bloss kom efter varandra från Arupshället
och gick upp till ett stenhus, som låg ~~XX~~ häruppe -
det var en gammal krog - skulle det bli lik i trakten,
trodde de.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12.

Den Onde

Den Onde

Den som inte ville ha med den onde att göra, skulle
skjuta ett skott efter solnedgången. Detta skulle ske en
gång i veckan.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tandvärk

Tandvärk

Om en person hade tandvärk, skulle han ta en spik och peta sig med den i tandköttet. Sedan skulle han gå till en ek och spika den i eken. Detta skulle ske under fullständig tystnad och han skulle aldrig mer gå till trädet.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vårtor

Vårtor

Man skulle kasta lika många ~~VAX~~ ärtor som man hade
vårtor genom den öppna skorstenen. Vårtorna skulle då
försvinna. Men det gick lika bra att endast göra gesterna.
Även då gick vårtorna bort.

2458

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sätofta åldermansgille

Sätofta ålders
mansgille.

Åldersmansgillet i Sätofta hölls den 1:sta maj och kallades även för majgillet. Byamännen samlades vid tretiden på eftermiddagen hos åldersmannen. Byns gemensamma angelägenheter avhandlades t.ex. om allmänningens arrendering, fördelning av inkomsterna, samt reparation och nybyggnad av broar. Dessutom valdes ny åldersman för det följande året. Åldersmansvärdigheten gick i tur och ordning. Han hade byahornet, i vilket det tutades vid eldsvåda.

2458

16

Register.

Takgungor - s. 1.

Gängevagn - s. 2.

Lappesup - s. 3.

Triska för fukostbiten - s. 4.

Göingarna lura slädebor - s. 5.

- Varse julnålen - klappa - arstan - s. 6.

Julapåren - s. 7.

Snapphane - ; - bocke - s. 8.

Sågen om guldsläpp - s. 9.

Bli bröst efter döden - s. 10.

Dödsfall - s. 11.

Den Onde - s. 12.

Tandvård - s. 13.

Värter - s. 14.

Skoldamans gillet ; Sätöpta - s. 15.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV